

Rekenkamer Zaltbommel

Jaarverslag 2023

1. Voorwoord

Het jaar 2023 was voor de Rekenkamer Zaltbommel (RKZ) een overgangsjaar. Per 1-1-2023 is een wetsvoorstel in werking getreden voor de versterking van decentrale rekenkamers. In het wetsvoorstel is een overgangstermijn van één jaar vastgelegd. Griffie, raad en RKZ hebben het afgelopen jaar met elkaar overleg gehad over een goede omvorming wat heeft geresulteerd in een door de raad vastgestelde 'Verordening gemeentelijke rekenkamer Zaltbommel 2024'. Vanwege de omvorming zijn ook de drie rekenkamerleden opnieuw benoemd, voor een termijn van zes jaar.

Het belangrijkste inhoudelijke resultaat was het onderzoek naar 'Over (de aanpak van) ondermijning in de gemeente Zaltbommel'. Een onderzoek met impact en waar de raad in zowel haar Carrouselvergadering als Raadsvergadering eind 2023 uitvoerig over heeft gesproken. Hierbij heeft zij de conclusies en aanbevelingen aangenomen.

Om gevoel te houden bij wat er speelt in de gemeente en in de raad, en aandachtspunten te horen van raadsleden heeft de RKZ periodiek met (een afvaardiging van) de Raad gesproken. De RKZ heeft dan ook op een aantal momenten met (leden van) de raad en het presidium overleg gevoerd, zowel over algemene zaken, als over onderzoeksvoorstellen en de voortgang van onderzoeken. Daarnaast heeft de RKZ regelmatig overleg gevoerd met de griffier, de gemeentesecretaris en de burgemeester.

De leden van de RKZ ervaren, evenals in voorgaande jaren, een prettige en constructieve samenwerking met de ambtelijke organisatie, het college en de gemeenteraad. Dit is belangrijk voor het doen van goed onderzoek, het draagvlak voor de uitkomsten en de bereidheid om hier als gemeente mee aan de slag te gaan.

2. Activiteiten in 2023

De activiteiten van de RKZ in 2023 betroffen:

- De ontwikkeling van de RKZ (paragraaf 2.1.), en
- Onderzoek (paragraaf 2.2.)

2.1. Ontwikkeling Rekenkamer

Zoals in het voorwoord reeds is benoemd is eind 2023 de verordening RKZ door de raad vastgesteld. Bij deze verordening is grotendeels aangesloten bij de modelverordening van de VNG. Daarmee klopt de verordening met de wettelijke vereisten en zijn enkele andere zaken aangevuld die het functioneren versterken. Vanwege de omvorming zijn de drie rekenkamerleden opnieuw benoemd. Dit komt in paragraaf 3.1 nader aan de orde.

De belangrijkste wijzigingen voor de RKZ ten opzichte van voor 2024 zijn onder meer de verruiming van de onderzoeksbevoegdheden, bijvoorbeeld naar contracten met privaatrechtelijke rechtspersonen, de instelling van een klankbordgroep vanuit de raad, de jaarlijkse rapportageplicht van het college over de opvolging van rekenkameronderzoeken, de benoemingstermijn (naar zes jaar), de verhoging en indexering van het onderzoeksbudget van € 1,- per inwoner naar € 1,35 per inwoner en de vergoedingen van de leden.

De RKZ voert de voorbereiding van onderzoeken en quick scans zo veel als mogelijk in eigen beheer uit en verkent aan de voorkant nut en noodzaak bij de raad en de ambtelijke organisatie. Voor het onderzoek naar ondermijning is dat ook gedaan. Dit komt de betrokkenheid met de organisatie Zaltbommel ten goede en tevens kunnen we hierdoor het beschikbare budget effectiever inzetten. Externe expertise wordt ingeschakeld indien dat de kwaliteit en het proces meerwaarde geeft. Zoals eerder afgesproken vinden de secretariële werkzaamheden eveneens in eigen beheer

plaats. Voor onderzoeken in eigen beheer gold in 2023 een niet-marktconform uurtarief van € 44,00. Met ingang van 1 januari 2024 is dit verhoogd naar € 60,00 (prijsspeil 2023).

In het kader van kennisontwikkeling is de RKZ lid van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies. Vanuit de RKZ is deelgenomen aan het Doe Mee Onderzoek 'Ondersteuning van volksvertegenwoordigers'. Verder hebben we deelgenomen aan verschillende webinars en aan de landelijke kenniskring.

2.2. Onderzoek

In 2023 heeft de RKZ twee onderzoeken afgerond:

1. Onderzoek Ondersteuning van volksvertegenwoordigers

Eind 2022 is de RKZ gestart met een onderzoek naar de ondersteuning van volksvertegenwoordigers. Dit op uitnodiging van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK). Door dit onderzoek met vele andere rekenkamers te doen is een goede benchmark gerealiseerd en hebben we de onderzoekskosten kunnen delen.

Doel van dit onderzoek is om vast te stellen op welke wijze de volksvertegenwoordigingen van decentrale overheden momenteel worden ondersteund. De RKZ vindt dit onderzoek relevant omdat het ten dienste staat van de raad en direct effect heeft op het (kunnen) functioneren van de raad. Dit onderzoek is in mei 2023 aan de Raad aangeboden.

Belangrijkste conclusies zijn dat de griffie van de gemeenteraad van Zaltbommel budgetten en formatie heeft hoger dan gemiddeld in gemeenten in dezelfde grootteklasse. Een gemiddelde is echter geen norm en aantallen en budgetten zeggen niets over kwaliteit van de ondersteuning, wat ermee bereikt wordt en welke specifieke factoren in de gemeente zijn die maken dat afwijking wellicht plausibel is. Een benchmark is dan ook een eerste inzicht en de RKZ heeft de raad daarom in overweging gegeven met elkaar en met de griffie de kwalitatieve aspecten van de ondersteuning te bespreken en te evalueren, alsmede de effectiviteit daarvan voor het werk van de raad.

2. Over (de aanpak van) ondermijning in de gemeente Zaltbommel'.

Eind 2022 is de RKZ een vooronderzoek gestart naar ondermijning in de gemeente Zaltbommel. De rekenkamercommissie heeft met dit onderzoek vanuit haar specifieke opdracht en verantwoordelijkheid een bijdrage geleverd aan de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijke beleid op ondermijnende criminaliteit. Een belangrijk aspect in dit onderzoek is de rol en bevoegdheid van de raad bij het beleid op ondermijnende criminaliteit. De zeggenschap en sturingsmogelijkheden van de raad zijn namelijk begrensd.

Gezien de impact en de gevoeligheid van dit onderzoek zijn door de RKZ en later ook onderzoekers diverse gesprekken gevoerd met het presidium, college en andere betrokkenen.

De RKZ heeft vervolgens bureau Lokale Zaken opdracht gegeven om dit onderzoek uit te voeren. Eind 2022 en begin 2023 heeft het onderzoek plaatsgevonden op basis van documentenanalyse en vraaggesprekken met een groot aantal betrokkenen binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. In juli 2023 is de conceptrapportage opgesteld die vervolgens is voorgelegd voor ambtelijke wederhoor aan betrokken partijen in het onderzoek. Daarna heeft de RKZ haar conclusies en aanbevelingen geformuleerd en deze samen met de bestuurlijke nota voor bestuurlijk wederhoor voorgelegd aan het college. Vervolgens heeft de RKZ het rapport afgerond en de stukken naar de raad gestuurd. In de carrouselvergadering van 30 november 2023 heeft de RKZ een toelichting op het onderzoek gegeven en vragen van de raad beantwoordt. Vervolgens heeft de raad gedebatteerd over de uitkomsten van het onderzoek en is besloten om het onderzoek te agenderen voor de raadsvergadering van 14 december 2023. In deze vergadering heeft hij alle conclusies en aanbevelingen aangenomen.

3. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf doen wij verslag van de samenstelling van de RKZ en de vergaderfrequentie (paragraaf 3.1.) en bieden wij inzicht in de financiële stand van zaken (paragraaf 3.2.).

3.1. Samenstelling en vergaderfrequentie

De RKZ was in 2023 samengesteld uit drie externe leden waarvan één voorzitter.

Voorzitter: de heer drs. M.P.P. van Rosmalen RAE

De heer Van Rosmalen is algemeen directeur bij de Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners. Daarnaast is hij bestuurslid van stichting Werklandschappen van de Toekomst. Hij is in 2022 herbenoemd voor een periode van drie jaar. Vanwege de omvorming van de commissie naar rekenkamer is hij op 14 december 2023 benoemd voor een periode van zes jaar.

Lid: de heer drs. P. Buisman

De heer Buisman is zelfstandig adviseur op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en wonen. Tevens is hij voorzitter van de rekenkamer van de gemeente Gorinchem, lid van de adviesraad sociaaldomein van de gemeente Houten en partner in het samenwerkingsverband 'Geldstromen door de Wijk' en Bedrijveninvesteringszone BIZ. Hij is in 2022 herbenoemd voor een periode van drie jaar. Vanwege de omvorming van de commissie naar rekenkamer is hij op 14 december 2023 benoemd voor een periode van zes jaar.

Lid: mevrouw drs. K. van den Berg

Mevrouw van den Berg is Dagelijks Bestuurder bij Waterschap Brabantse Delta. Tevens is zij voorzitter van de Rekenkamer Deventer en de Rekenkamer A2 gemeenten. Zij is in 2022 voor haar tweede periode van drie jaar benoemd als lid van de RKZ. Vanwege de omvorming van de commissie naar rekenkamer is zij op 14 december 2023 benoemd voor een periode van zes jaar.

3.2. Financiële paragraaf

In het onderstaande overzicht doen wij verslag van de begrote en werkelijke baten en lasten over 2023. Het verschil tussen het begrotingsbedrag en de realisatie komt door verschillende factoren.

Het verschil tussen het begrotingsbedrag en de realisatie komt door verschillende factoren. Een deel van de externe onderzoekskosten van het onderzoek naar ondermijning is voor rekening van 2022 gekomen. Daarnaast is vanwege de omvorming van de rekenkamercommissie medio 2023 geen nieuw onderzoek opgestart omdat de commissie eerst de besluitvorming van de Gemeenteraad Zaltbommel over de verordening en werkwijze van de nieuwe rekenkamer wilde afwachten. Ook is inmiddels een groot deel van de onderwerpen groslijst onderzocht. In 2024 zal de groslijst met onderzoeksonderwerpen worden aangevuld door een ronde langs de raadsfracties te maken en inwoners om input te vragen.

	Begroot 2023	Gerealiseerd 2023
Inhuur onderzoek extern	€ 17.500	€ 9.950
Vergoedingen leden RKZ incl. onderzoeksfunctie intern	€ 14.516	€ 14.871
Lidmaatschappen en contributie e.a.	€ 400	€ 410
Totale lasten	€ 32.416	€ 25.231